

OBSAH

Předmluva	7
1. Chemie a toxikologie	9
2. Úvod do obecné toxikologie	13
2.1. Látka a účinek	14
2.2. Struktura a účinek	14
2.3. Expozice (dávka, koncentrace, čas) a účinek	15
2.4. Interakce	15
2.5. Vstřebávání	16
2.6. Biotransformace	17
2.7. Vylučování	20
2.8. Rozdíly v biotransformaci a vylučování u člověka a u pokusných zvířat	21
2.9. Organismus a účinek	21
3. Odhad účinku ze struktury a pokusy na zvířatech	25
3.1. Odhad účinku chemických škodlin	25
3.2. Pokusy na zvířatech	26
4. Mechanismy účinku	29
4.1. Látky dráždící sliznice a kůži – místní účinek	29
4.2. Narkoticky účinné látky – celkové působení	29
4.3. Látky inhibující přenos kyslíku a elektronů	29
4.4. Inhibitory enzymů	29
4.5. Látky indukující tvorbu enzymů	30
4.6. Alkylační a arylační látky	30
4.7. Látky, vyvolávající tvorbu radikálů a lipoperoxidaci	30
4.8. Mutageny, karcinogeny, teratogeny a alergeny	31
5. Toxikologie látek	35
5.1. Přehled anorganických látek	35
5.2. Přehled organických látek	38
5.3. Organokovové a komplexní sloučeniny	39

6. Významné anorganické jedy a škodliviny	41
6.1. Kyseliny a zásady	41
6.2. Hliník a sloučeniny	41
6.3. Oxid uhelnatý	41
6.4. Oxid křemičitý a azbest	42
6.5. Olovo a sloučeniny	42
6.6. Oxidy dusíku	42
6.7. Dusičnany a dusitany	43
6.8. Kyanovodík a kyanidy	43
6.9. Fosfor a sloučeniny	44
6.10. Arzen a sloučeniny	44
6.11. Oxidy síry	44
6.12. Sirovodík (sulfan)	44
6.13. Sirouhlík	45
6.14. Fluor a sloučeniny	45
6.15. Chlor a sloučeniny	45
6.16. Kadmium a sloučeniny	46
6.17. Rtuť a sloučeniny	46
6.18. Vanad a sloučeniny	47
6.19. Chrom a sloučeniny	47
6.20. Mangan a sloučeniny	47
6.21. Nikl a sloučeniny	47
7. Významné organické jedy a škodliviny	49
7.1. Alifatické uhlovodíky	49
7.2. Benzen	49
7.3. Toluén, xyleny a ethylbenzen	49
7.4. Styren	50
7.5. Bifenyly	50
7.6. Benzo(a)pyren	50
7.7. Vinylchlorid	50
7.8. Trichlorethylen	51
7.9. Tetrachlorethylen	51
7.10. Polychlorované bifenyly	51
7.11. Methanol	52
7.12. Ethanol	52
7.13. Fenol	53
7.14. Haloethery	54
7.15. Ethylenoxid	54
7.16. Formaldehyd	54
7.17. Ftaláty	54
7.18. Estery kyseliny dusité a dusičné	54
7.19. Organofosforové sloučeniny	55
7.20. Estery kyseliny sírové	55
7.21. Amino- a nitrosloučeniny	55
7.22. Nitrosaminy	56
7.23. 2,3,7,8-Tetrachlordibenzo-p-dioxin a chlorované dibenzofurany	56
7.24. Mykotoxiny	56

8. Příklady chemických rizik v životním a pracovním prostředí	57
8.1. Škodliviny v životním prostředí	57
8.2. Škodliviny ve výrobě	57
8.3. Chemické látky a škodliviny v zemědělství	58
8.4. Rizikové látky ve výživě	58
8.5. Riziko léků	59
8.6. Doping	59
8.7. Návykové látky	60
8.8. Šíření chemických škodlivin	62
8.9. Chemické katastrofy	63
9. Způsoby ochrany před chemickými látkami	65
9.1. Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů č. 157/1998	65
9.2. Nejvyšší přípustné koncentrace	68
9.3. Analytické metody	72
9.4. Toxikologické informační zdroje a literatura	72